

Liv.

Ralph Kuwrens

Med eller uten ære?

Ralph Hewins svarer Alf Larsen

Herr redaktør.

Jaså, hvis Alf Larsen hadde skrevet min bok, «Quisling, profet uten ære» ville han ha kalt den «Sett fra månen». («Farmand», 11/3-67). Da jeg selv var nærmere brennpunktet i moderne norsk historie i «april dagene» 1940, må det være meg tillatt å korrigere noen av misforståelsene i hans anmeldelse av min bok:

(1) «Hele vår administrasjon blev slått i stykker, alle embedsmenn kastet ut . . . hele samfunnet omstøpt efter Vidkun Quislings firkantede idéer . . . og alt med vold og makt. Og alt mot et folks overveldende flertall . . . av NS altså, ikke av tyskerne.»

Nonsens. Siviladministrasjonen fortsatte å funksjonere internt, med små forandringer, under hele okkupasjonen — særlig tilførselen av matvarer som sikret en bedre folkehelse. Dyktige fylkesmenn, som Eivind Blehr i Oslo og min forlegger, Hans S. Jacobsen i Østfold, reduserte tyskernes plyndring effektivt. En administrasjon som besørget de løpende forretninger ble overlevert av NS i mai 1945, inklusive politiet.

Kaos og rot ble opprinnelig skapt av regjeringen da den flyktet over hals og hode, og det øket under det illegale administrasjonsråd, den kommissariske regjering, som Quisling ikke var medlem av. Ge-

skjeftige personer som Berg innen rettsvesenet, Berggrav innen kirken og Seip i undervisningsvesenet, gjorde vondt verre uten å forkorte krigen med et sekund, uten å frelse nasjonens sjel og uten å oppnå annet enn at nasjonen ble varig splittet.

(2) «1% av folket med NS, hele resten forbitrede motstandere.»

Igjen nonsens. Berg, Berggrav og andre av Administrasjonsrådets arkitekter forsøkte å få kong Haakon avsatt i juni, og med et flertall av 82 mot 48 stemte stortingsmennene faktisk for dette i september. Ingen «motstand» av betydning forekom før våren 1942, da krigslykken begynte å vende seg mot tyskerne, og fragmentene av den såkalte «hjemmefront» ble først koordinert sent i 1944 (av Berg som «rodde» raskt) da krigen nesten var slutt. Jacob Worm-Müller skriver i «Norway Revolts Against the Nazis» (p. 32): «In June (1940) they (the Germans) had a chance of coming to an agreement with us.»

På samme måte som Koht og Trygve Lie i London, følte de fleste nordmenn at «dette ikke er vår krig», slik også Mountevans, De Wiart og jeg kunne registrere i april 1940. Selv på V-dagen var der ikke fler enn 140 000 medlemmer av «hjemmefronten» (sannsynligvis neppe mer enn 100 000), mens der finnes

hele 130 000 navn i det såkalte «landssvikkartotek». Dette tyder på at NS var i flertall blant aktivistene under okkupasjonen — mellom 1/5 og 1/6 av hele befolkningen hvis man medregner NS-familiene og deres pårørende. Det er åpenbart at beregningen «omkring 60 000 personer — eller 2 pst. av den norske befolkning», ligger langt under det faktiske antall NS-medlemmer. (Se politifullmektig Trygve D. Tharaldsen i «Morgenposten», 10. og 11. april 1967.) Hvis menneskekjærlige NS-funksjonærer (for å minimalisere represaliene) ikke hadde ødelagt listene over ansøkere om medlemskap, ville tallet overstegget 130 000 og omfattet mange av de mest respekterte navn i Norge i dag.

(3) «Quislings vanvittige adferd (fra første stund vanvittig og dum).»

Et typisk eksempel på norsk akademisk «dobbeltenkning». I samme avsnitt skriver Alf Larsen:

«Det eneste som er godt i Hewins bok er skildringen av bakgrunden for og motivene til Quislings holdning (Russland, kommunistfaren, det brukne geværs politikk osv.).»

Til sammen utgjør disse to påstander et paradoks. Alle Norges vanskeligheter utsprang fra denne «bakgrund» som skapte den situasjon hvor Quisling eller en eller annen ansett nordmann måtte fylle det

tomrom regjeringen hadde etterlatt. Det var enhver nordmanns rett og plikt å stå frem for å forhindre unødige ødeleggelser og bevare de siste rester av selvstendighet, lov og orden etter kl. 19.30 den 9. april da man hadde fått bekreftet at konge og regjering var på vei til Sverige. Dette syn understøttes av den svenske internasjonale juristkommissjon som frikjenner både Quisling og administrasjonen. Så langt fra å være «dum», reddet Quisling landet da regjeringen ikke gjorde noe for å stanse håpløs motstand fra isolerte enheter som handlet på egenhånd. Hans improvisasjoner var legale, patriotiske og (som Berg erklærte) humane.

(4) «Vi har kritisert rettsoppgjøret og den usle forfølgelse etterat alt var opp- og avgjort.»

Skulle det da ikke være på tide at De, Alf Larsen, hoppet ned fra Deres mentale og fysiske barrikade på Tjøme for å fjerne «landssvik»-stemplet fra 90 000 harmløse NS-medlemmer før 25-årsdagen for den britiske «frigjøring» av landet? Dette ville være en nyttig begynnelse på en renavasking av Quisling for den ubeviste anklage for forræderi og til å gjenreise Norges gode navn. Vi klarer aldri å bygge opp en lykkelig vestlig verden så lenge gamle sår holdes åpne lenge etter at blodet fløt.

Liphook, Hants

Ralph Hewins

Om Skodvin og mobiliseringen 9.4.40

Av Ralph Hewins

Da min bok «Quisling — profet uten søre» er blitt debattert i Morgenbladet av professor Magne Skodvin (13.8.69) og Hans S. Jacobsen (2.7.69) kan jeg kanskje få lov til å summere opp dokumentasjonen og andre fakta som angår stridspunktet: almindelig mobilisering (eller på annen måte) 9/4-40, en sak som ble ventilt i Morgenbladet så tidlig som 5/7-48, av overlege Johan Scharffenberg og 23/4-60 av oberst O. Munthe-Kaas sen.

1. Omtrent klokken 04:00 9/4-40 noterte oberst A. F. Munthe i Generalstabens at utenriksminister Halvdan Koths påstand om (senere publisert i «Norway neutral and invaded») at «Regjeringen hadde besluttet full mobilisering» var «ukorrekt». Munthe la til: «To representanter for Regjeringen (Trygve Lie og forsvarsminister Birger Ljungberg) «innfant seg 9/4 klokken 3.45 om morgenen — på et tidspunkt da enhvert ordnet mobilisering var teknisk umulig — på kommanderende generalis kontor og gav ordre om en delvis og stille mobilisering... pr. post» (Scharffenberg 5/7-48).

2. «Som fagmiljøere kunne de ikke sette likhetstegn mellom almindelig mobilisering og delvis mobilisering.» (Munthe-Kaas, 23/4-60).

3. T. K. Derry, halvoffisiell forfatter av «The Campaign in Norway» stadfestet i denne: «Regjeringens beslutning gikk ut på en delvis uproklameret mobilisering — innkallelse skulle skje pr. post, med tirsdag den 11.4 som den første dagen da troppene skulle samles... I et kort, tilfeldig intervju med utenriksministeren 7.30 om morgenen talte han om full mobilisering, men da de soldater dette angikk meldte seg ventet man den ikke.»

4. Klokken 7.30 om morgenen stod massemedia til Regjeringens disposisjon, men ble ikke benyttet. Koht-intervjuet, ble nesten totalt ignorert av pressen. Aftenpostens aftennummer (9/4-40) bragte bare to linjer om det. Radioreferatene var alle uoffisielle. I virkeligheten var ikke Regjeringen i forbindelse med nasjonen før den 10. om aftenen, da kom fremdeles ikke ett ord fra dem om «enten å slåss eller ikke slåss».

5. Forsvarsjef general Otto Ruge opplygnet i sin «Krigens Dagbok» (s. 350): «Noen offisiell ordre om full mobilisering gikk aldri ut. En slik ordre hadde forøvrig heller ikke på langt nær kunnet gjennomføres, slik som forholdene var.»

6. «Norway and the Second World War», som ble støttet og distribuert utenlands av UD (1966) sier: «Ministrene, som fremdeles levde i fredtidens behagelige politikk og diplomati, unnløt å utstede en helt klar ordre om syeblikkelig og almindelig mobilisering.»

7. Oslos politimester Kristian

Welhaven overgav hovedstaden til tyskerne 9. april og eskorterte invasjonstroppene til sentrum etter ordre fra justisminister Terje Wold, som igjen hadde fått sine instruksjoner fra Regjeringen Nygaardsvold. (Aftenposten 27/4-65). Welhaven fikk også beskjed om å opprettholde kontakten med minister Kurt Bratler ved den tyske legasjon.

8. Kong Haakon, Koht og andre regjeringsmedlemmer reiste til Elverum for å forhandle med Bratler 10.4.40.

9. Kongen, stortingspresidenten

opphevet den delvise, postale almindelige mobilisering. I sin første tale i radioen. Så begynte Administrasjonsrådet å overvåke det okkuperte området under tyske auspicer.

12. I mellomtiden var de tyske militære og maritime sjefene general Engelbrecht og admiral Oscar Kummetz blitt fanget, dryppende våte fra den sunkne Blücher og i ferd på det 4. norske gardekompani klokken 18.30 9. april. (General Ole Berg i Morgenbladet 24.4.60 på Nests dag, innlagt i J. Hambro, Koht og statsrå-

To av hovedaktørene i Løbergsaken: Stortingsmann Sverre Løberg og hr.adv. Annemus Schjødt jr.

dene Oscar Torp og Nils Hjeltnes reiste inn i Sverige (11.-13. april) hvor den svenske regjering hindret dem i å opptre som norsk eksilregjering. (Svensk hvitvok 17/4-48).

10. Kongen og regjeringen Nygaardsvold flyktet så ad omveier til Molde. Noen ganger forklødt og uten kontakt med såvel nasjonen som vestmaktene. Lord Mountevans og Flying-officer Whitney Straight ble sendt av Churchill for å forsøke å finne dem. De ankom Tromsø 2. mai og reiste derfra med et britisk krigsskip 7. juni.)

11. 15. april Biskop Berggrav dro inn i Nordmarka med en tysk fullmakt fra general Erwin Engelbrecht og eskortert av en uniformert tysk underoffiser for å overtale bevæpnede norske irregulære tropper til å overgi seg. Han ble utstyrt med en høyttaler og eskortet av Oslo-politiet ved Welhaven, etterat han hadde konsultert høyesterett (hr.justitiarius Paal Berg.) Samme dag drev Berg, Welhaven og Berggrav ut den første Quisling-regjering og dannet Administrasjonsrådet. Og om kvelden appellerte Berggrav over radioen for å få slutt på den sporadiske motstand. Alle disse hendelser er ikke blitt tatt i betraktning under rett oppgjøret. Dessuten, takket Berg Quisling offentlig for hans «patriotisme» (9.-15. april) skjønt sistnevnte hadde

ten på Hotel Continental, etterat Quisling hadde etablert sitt hovedkvarter der, og annullert almindelig mobilisering. (H. Franklin Knudsen) «Jag var Quislings sekretærer.» «Og et kompani godt bevæpnede regulære norske tropper ble beordret å overgi deres myndighet til å oppgi bakholdet som var lagt for lufttattaché. Spillers menn ved deres tilbakekomst fra Midtmarken, hvor de hadde mislykkes i å ta Kongen til fange.»

13. Den kongelige norske legasjon i Berlin fortsatte å fungere inntil 19. april, da det ble klart at Administrasjonsrådet ikke var en virkelig regjering som tyskerne hadde trodd og som ikke var blitt offentlig benektet i Norge.

14. Tyskland erklarte ikke krig mot Norge før 28. april, da England og Frankrike hadde etablert brohoder langs vestkysten og det ble antatt at de norske væpnede styrker muligens kunne samarbeide med dem (Inntil den dag var ingen tilsvarende erklæring avgitt av Regjeringen.)

Jeg overlater til leseren å trekke sin slutning om hvorvidt Norge hadde gjennomført almindelig mobilisering eller var på krigsfot 9. april — eller i virkeligheten for 26. april — som Undersekreteskommissjonen av 1948 (og professor Skodvin) fastholder.

Ralph Hewins bok:

Profet uten ære

Herr redaktør:

Du har bedt meg skrive litt om den nå berømte boken: Quisling — profet uten ære. — skrevet av den nå like berømte skribent Ralph Hewins.

På den samme propaganda-bølge som eksil-regjeringen brakte i stand verden over, for å nedsette og neglisjere Quisling og hans tilhengere, går nå Hewins bok verden over med siktepunkt å bringe dimensjonene fram i lys av de historiske kjennsegninger. Hewins oppgave er å finne fram til rettferdigheten — ikke partitagen. At de nærmere undersøkelser gir Quisling og hans tilhengere oppreisning er ikke forfatterens skyld — men det ligger nærmere i den norske folkekarakter, i det Peer-gyntiske. «Verden skal vite at vi har den største skipsflåte — verdens lengste skihopp og verdensrekord i landsforræderi — «quislinger» skal bli et forræderbegrep utgått fra norrønafolket». Det er rekordmentaliteten som ligger til grunn over hele linjen, og det er derfor rimelig at det måtte bli en utlending som brakte dimensjonen ned på et rimelig nivå. At Hewins korrigerer og dimensjonssenkning ikke gir nordmennene noen blomst — det norske rettsvesen og politikerne et velfortjent eselspark ligger i sakens natur — men at rettsbruddet er så åpenbart er vel de ferreste som ville tro før de setter seg inn i det. Det er i og for seg utmerket at det norske folk er så trege at det tar tid før det går opp for folket hvilken bunnløs risiko det er forbundet ved at landets fremste ledere bryter de rettsnormer som folket skulle være den hellige gjennomgangstone. På den andre side kan brudd på rettsnormene fra høyeste hold ikke unngå sin virkning på nasjonen som helhet. Historien vitner om dette, og en av årsakene til jødernes skjebne fra 937 f.K. var nettopp rettsbrudd.

Enhver nordmann bør jo ha kjennskap til at krigen med Tyskland var slutt den 10. juni 1940 — den dato da kapitulasjonsavtalen ble undertegnet i Trondheim av oberst Buschenhagen for den tyske generalstab og av oberstløytnant R. Roscher Nielsen fra den norske generalstab. Hewins sier videre:

«Kapitulasjonsavtalen — som ikke ble offentliggjort før nov. 1947 — kom først for dagen under en av de 92000 saker som ble tatt opp mot «quislingene» med påstand om at de hadde bistått fienden. Det fantes imidlertid i lovens forstand ingen slik fiende. Regjeringen had-

de avsluttet en høytidelig våpestillstandsavtale med tyskerne, skjønt den etterpå fra London fortsatte å oppfordre til sabotasje og motstand.

Faktum er at kapitulasjonen var gitt, undertegnet og gjennomført av den norske regjering etter vedtak av Kongen i statsråd. Tyskerne fikk således en legal status i Norge, og krigen mellom de to land som ensidig var blitt erklært av Tyskland 26. april, hørte opp.

Som regjeringen vedtok i statsråd med Kongen og innførte i Statsrådsprotokollen: «Det vil være håpløst for Norge, å fortsette krigen. Kongen godtok innstillingen.»

Artikkelene 43 og 52 i Haagerkonvensjonen fastslår at en okkupasjonsmakt erverver all administrativ autoritet som normalt hører inn under landets regjering. Den sistnevnte kan derfor ikke lovlig pålegge befolkningen å handle mot okkupasjonsmaktens ordre så lenge disse holder seg innenfor anerkjente rettslige grenser — bunn og grunn alt som dekker okkupantens sikkerhet, noe som kan favne over et utstrakt område. Følgelig kunne ikke nordmenn senere lovlig holdes ansvarlig for å adlyde tyskernes rimelige instruksjoner og for ikke å adlyde regjeringen i eksil.

Praktisk samarbeid med okkupanten i vid utstrekning er uunngeelig hvis livet skal fortsette, og alt dette hendte i hvert eneste okkupert land, enten det var okkupert av de allierte eller av akselmaktene. Dette er ingen forbrytelse etter folkeretten. Kapitulasjonen 10. juni er derfor av vital betydning når det gjelder hele Quislingstriden. Hvis Norge kapitulerte og Quisling ikke gjorde mer enn det som var rimelig under de foreliggende omstendigheter, så kan det ikke reises noen sak mot ham.

Til bekreftelse av denne kraftsats og påstand henviser Hewins til «Den Norske Rättuppjørelsen» av instituttet for Offentlig och Internationell Rätt, Stockholm 1956.

At kapitulasjonsparapirene av 10. juni 1940 er av aller største betydning for å forstå alvoret i dette rettsbrudd på høyeste hold er det mange, som hefter seg med. Blant disse skriver professor dr. philos. Lyder L. Undstad: «Selv i 1947, da en norsk avdeling ble sendt til Tyskland i besetelsesøyemed, måtte manskapene bære uniformer med britiske kjennemerker. Derfor var den forestilling at Norge var en aktiv deltaker i krigen mot Tyskland etter 10. juni 1940 en bevisst laget usannhet.»

Boken av Ralph Hewins om forholdet i Norge før under- og etter siste verdenskrig har vakt gjengklang over hele verden, og setter det norske rettsapparat, politikere og det norske folk i et flatterende lys — men bølgebevegelsen i verdensformat var propagandisert under eksil — med Hambro i spis-

sen — besørget på uholdbare premisses. Boken godtgjør at Quisling intet hadde med de tyske okkupasjonsplaner å gjøre, og «Sydsvensk Dagbladet» sier i denne anledning: «EN sak er klar: Quisling hollis utanför de egentlige okkupasjonsplanerna».

I Norge er tonen en annen: «Norsk Handels- og Sjøfartstidende» skriver: «Hvor slett kjenner Kolbjørn Varmann britisk lynne når han (i Stortinget) kan prestere følgende: «Hewins bok er et ny-naziologisk makkverk av skitneste vann, tildels tappet av grumsete, stinkende kilder i mange land ... Overfor folk som britene ... vil man nå lenger med nøkterne facts».

I 1963, før denne bok kom ut, skriver «Dagbladet»: «Ralph Hewins er en oppriktig Norgesvenn — ja, vi må i all anstendighet også tilføye: En venn av hele Skandinavia». Etter at boken kom ut i 1965 skriver «Dagbladet»: «Skjendigste løgner». Frekk historieforskning. Anneus Schjødt i «Aftenposten»: «Svindler med historien». Justisminister Gundersen (før lesningen): «Denne bok har vakt berettiget oppsikt her hjemme Bladet «NA». I Danmark skriver dem: «Et historisk verk». I Finland: «Meget interessant også for Finland». Professor Johan Vogt: Den norske forargelsen bunner ikke så meget i disse mindre feil, som i enkelte av hans (Hewins) påstander som det slett ikke er så lett å motbevises».

Vi må altså gå utfra at denne bok inneholder dokumentariske sannheter av historiske aktstykker som det er meget vanskelig å komme forbi — men spørsmålet gjelder seg jo uvilkårlig om hvilken konsekvenser for land og folk et sådant rettsbrudd kan avstedkomme? Den enkelte borger kan bryte landets rettsnorm — den toneangivende rettsoppfatning uten at kollektivsjelen har glidd ut fra fellesnormen — men det er opplagt en ganske farligere situasjon når den rettslige grunntone blir brunt av ledelsen og får folkesjelen til å sanksjonere bruddet. Overfladisk sett skulle ingen risiko oppstå for folk og land når både ledelsen og folket samstemte om bruddet for å finne plausibelt grunnlag til sitt nødvendige syndebygg-system — men et folks rettsnormer er i slekt med HERRENS lov hvilket gir tilbakeslag etter andre linjer enn de vi ikke har særlig lyst til å regne med. Hevnen hører Herren til, og her må vi innstille oss etter den linje uten at de angjeldende tar hevnen i egen hånd.

Samfunnslivs lesere vil være kjent med at Håkon Dahl, Harstad har skrevet om samme emne. Min personlige reaksjon var dengang tvilende at Dahl hadde grunnlag for sine skrivelser, men nu viser det seg at det Dahl dengang skrev er bekreftet i Hewins bok.

I 1948 fikk Churchill æresdoktorgradet ved Universitetet i Oslo —

Bok med viktig budskap

HELSE

og

HELHET

LEGEVITENSKAPEN
VED SKILLEVEIEN

Av lege

NILS RØHNEBÆK

Boken er tillegnet alle som søker etter helse og et rikere, mer meningsfylt liv. Den forkynner et helhetssyn på helseproblemet.

Pris kr. 30.-

+ porto 1,30

Hvis oppkrav: kr. 33,80

NYTT LIVS FORLAG

Boks 74, Slømdal, Oslo 3
Postgirokonto 167 67

Når skal det bli klarlagt at det var Churchill som ledet krigshandlingene inn på norsk territorium — OG INGEN NORDMANN?

Skolpen har den egenartede innstilling å støtte motet under nærmeste steinutspring og tror derved ikke å være oppdaget. Tie og Sabotere de foreliggende fremkomne bevismateriale er noe lignende — mens Vårherre og hele verden kjenner falskheten i det såkalte rettsoppjør. Men foreløpig sitter Terje Vold som sjef i Høyesterett.

A.F.

Norgesavisen
Det Nye

Samfunnsliv

Redaksjon: Ørsta

Ekspedisjon: Jægermyren 16
Bergen

Abonnement i hele Norden kr. 25
Utlandet for øvrig kr. 30.-
Annonsepriser 50 øre mm unntatt
1. side.

Abonnement kan tegnes ved poststedene eller direkte i ekspedisjon. Husk: avisen er i postregisteret anført under «N», «Norgesavisen»

Bergmanns Boktrykkeri - Bergen

Anders +

Farm and

Oscarsborg 1940

Herr redaktør.

I oberst *O. Munthe-Kaas'* innlegg i «F.» nr. 22 om Hewins og Oscarsborg 1940 sier han at det ikke var Hovedbatteriet, men to torpedoer fra Torpedobatteriet som *senket* Blücher. Han nevner flere navn, men ikke hvem som utførte denne bedrift. Selvom det ikke har noe med Hewins å gjøre kunne det være av stor interesse å få vite også dette. Altså, hvem hadde det nærmeste ansvar for Torpedobatteriet på Oscarsborg, og hvem avfyrt de to torpedoer som sendte Blücher tilbunns?

Moss

Astrid Bull Nygaard

Herr redaktør.

It remains for me to thank the distinguished Norwegian military historian, Oberst *O. Munthe-Kaas*, for confirming my version of the sinking of the German flagship, Blücher, at Oscarsborg (9/4-40). As I wrote in «Quisling — profet uten ære», Oberst *B. Eriksen* was Kommandant. Kaptein *M. Sødem* was Hovedbatteriets sjef and his nestkommanderende was Løytnant August Bonsak. As I also wrote, it was the torpedobattery which actually sent Blücher «til bunns» (my page 224):

at the hand of «Fingeren», Kommandørkaptein Anders Anderssen (aged 61 and pensjonist), whom Munthe-Kaas does *not* mention by name. It was Sødem, Bonsak and 25 raw recruits in the obsolete gun-battery which rendered Blücher «ferdig»: Anderssen merely finished her off.

Since this was Norway's greatest ever feat of arms, it is right that these basic facts should be made known to the broad Norwegian public and wrong that Bonsak, the key man, should be omitted from the official list of personnel at Oscarsborg. A memorial should be raised to this splendid team of men who gave their government a miraculous chance to save the day on «April 9» and did most to redeem Norway's military honour: even if Bonsak did happen to be NS.

Oslo

Ralph Hewins

Oscarsborg 1940

Herr redaktør.

I «F.» nr. 24 spør *Astrid Bull Nygaard* om hvem som hadde nærmeste ansvar for Torpedobatteriet på Oscarsborg 9. april 1940.

Undertegnede som var bevoktningssjef på Fossumstrøkets festning dengang fikk litt over midnatt telefonmelding fra Oslo: «Rauø og Bolærne i kâmp». Det var ingen nærmere kommentar.

Efter konferanse med min kommandant tok jeg «militær il» til bevoktningssjefen, Oscarsborg, kommandørkaptein *Anderssen*. På mitt spørsmål om han hadde nærmere detaljer, var svaret: «Jeg vet ikke mer enn deg og nu har jeg gamle mann som ikke har vært i Torpedobatteriet på nær 15 år fått ordre av kommandanten om å skyte med skarpt». Jeg ønsket lykke til og få timer senere avfyrte han de to torpedoer som avgjorde Blüchers skjebne.

Kom.kapt. *Andreas Anderssen*, f. 29/4-1879, var som fastlønnnet offiser gått i overgangen i 1928. Han fikk Krigskorset med sverd på dødsleiet i 1945, (samtidig med Oscarsborgs kommandant, oberst *Birger Kristian Eriksen*, som grep direkte inn i Hovedbatteriets skytning 9. april).

Oslo

Bj. Keyser Barth

8/
0

1) Avskrift fra Ralph Hewins bok: "Quisling - Prophet without Honour", side 353. "Quisling had made arrangements to hand over his complete archives for the historical record. Early on May 9, he told the leader of the gimle guard, Bjørn Polbring, that he did not want his private papers hidden or destroyed. He ordered his secretary, Per Jahr, to tell Svein Aaslopp, 27-year-old head of the Heim membership department, who was also a member of the guard, to move the papers as safely as possible before they could be destroyed or pilfered by the 'Home front'."

The trio bluffed their way through, but the surprise stoppage decided them to abandon the trip near Skøyen and to make haste while there was still time, to hand over the documents safely to the senior official at police headquarters in Oslo.

On arrival at Nummer 19, the three men were received by Heinrich Meyer, who took note of their request that the three post-folios should be handed to Quisling's lawyer. No receipt was given by Meyer, but his acceptance of the case was recorded in his notebook. ---
According to Aaslopp* (*Aaslopp's

2
The plan was to take the archives, packed in three briefcases, to the home of Ole Stang, father of Quisling's young Spøke Minister, Axel Stang, in Prinsesse-Alle, Oslo. Since the father was not a member of Nasjonal Samling and the mother had been Lady-in-Waiting to Queen Maud, it was thought that their custody would be respected.

Aaslopp and his two companions, who were carrying the papers, had the misfortune to run into a patrol outside Bygdø police station, the police having just been told by State Police Headquarters in Oslo to watch all exits from Gimle.

4
Information was given to the author in an affidavit on May 5, 1964.) he was cross-examined by the well-known spokesman, Eirik Stai, who was officiating as Criminal Police Interpreter at Aakerbergveien Prison in Oslo. Stai insisted that Aaslopp had hidden or destroyed part of Quisling's archives, but Aaslopp denied this categorically.

The extraordinary thing is that, in evidence during Quisling's trial, only one briefcase was produced. The following record is instructive:
Defence: "Have you destroyed

5

any of your archives?

Quisling: 'Not one paper ----'

I could have destroyed them very easily because I had the special papers, which have been used against me, alone in one portfolio. I could have thrown them into the central-heating. I did not do that - as I told the police.'

Prosecution: 'Does the accused mean to maintain that he had no other papers than the little portfolio we have here?'

Quisling: 'They took all I had out there [at Gimle].'

7

The suspicion is more than strong that, although time and again the Norwegian Press stated that all Quisling's private papers had been 'saved', about two-thirds of them were suppressed by his enemies. The small yellow pigskin briefcase was produced, containing papers damaging to Quisling, but not the two larger cases described by Aastorp, and the trial was peppered with references to vital missing documents.

På side nr 3, nederst på siden, har jeg føjet til noen prikkles. De manglende ord er disse:

6

Prosecution: 'All you had there at that time? But your archive was not so small earlier.'

Quisling: 'I have not destroyed anything, not one paper, since I had this situation in mind [his trial].'

Defense: '--- in your office at the palace, some things were burned. Did that happen on your instructions?'

Quisling: 'No. I had my own archives at the palace but they were old papers --- public documents that were not my private affair --- I deliberately did not destroy one of my private papers.'

8

'Meyer then said: 'Do you mind if I arrest you?', and apologised when he was told 'No'.